

MÅLA MILJÖVÄNLIGT UTAN KADMIUM

VAD ÄR KADMIUM?

Kadmium är en giftig tungmetall som förekommer bland annat i konstnärsfärger och som i större koncentrationer är skadlig både för miljön och hälsan. Metallen bryts inte ner och det är därför särskilt viktigt att den stoppas redan vid källan och inte hamnar i vattnets kretslopp.

Det kadmium som kommer ut i naturen kan sedan tas upp av växter och vidare anrikas hos djur och människor. Metallen kan kopplas till olika slags hälsoproblem som njurbesvär och benskörhet.

KADMIUM I AVLOPPET ÄR ETT PROBLEM

I Sverige är det förbjudet att använda kadmium inom många områden men det är fortfarande tillåtet att använda ämnet i konstnärsfärger. Kadmium förekommer oftast i färger som kadmiumgult och kadmiumrött. I en del konstnärsfärger är andelen rent kadmium ungefär 45 procent.

Det miljöfarliga kadmiumet i Ronneby kommun hamnar i slammet som bildas på reningsverken eller följer med i utgående vatten till bland annat Ronnebyån och Bräkneån och sedan vidare till Östersjön.

KADMIUM FÖRGIFTAR SLAM OCH VATTEN

Konstnärsfärger som hälls ut i avloppet hamnar på reningsverken. Verken kan inte rena de farliga ämnena, utan det mesta hamnar i det näringsrika slammet som bildas under vattenrensningen och som kan användas som gödningsmedel istället för konstgödsel. Men för att gödningsmedlet ska kunna spridas på åkrarna får inte slammet innehålla för höga halter av miljöstörande ämnen, som till exempel kadmium.

De kadmiumrester som följer med i utgående vatten förgiftar vattenområden.

DU KAN BIDRA TILL EN BÄTTRE MILJÖ

Du kan själv bidra till att minska utsläppet av tungmetaller genom att välja färger som inte innehåller kadmium. Det du kan göra är att välja kadmiumfria färger och ta hand om dina färgrester på det sätt som vi beskriver i den här foldern.

Varje gram kadmium som inte längre släpps ut i avloppen gör skillnad.

Halten kadmium som kom in till Ronneby kommuns huvudreningsverk under 2017 har fördubblats jämfört med föregående år.

Välj gula och röda färger där det står hue,
sub eller imit efter kulörnamnet.

DET ÄR INTE LÄTT ATT VÄLJA RÄTT

Kadmium är vanligast i oljefärg men förekommer även i akryl- och akvarellfärger. Ofta saknar färgerna helt märkning eller information om hur miljöskadliga de är, samtidigt som vissa färger kan vara helt fria från kadmium, trots att färgen kallas "kadmiumgul" eller "kadmiumröd".

Det är därför viktigt att läsa noga på förpackningen för att veta om färgen du köper innehåller kadmium.

VÄLJ HUE, SUB ELLER IMIT

Kadmiumfria alternativ brukar märkas med hue, sub eller imit efter kulörnamnet. Ju större efterfrågan är på dessa färger desto bättre förutsättningarna finns för färgföretagen att utveckla bättre ersättningsfärger. Personalen i konstnärsbutiker har stor kunskap om sina produkter och du kan alltid be om hjälp för att vara säker att du väljer det miljövänliga alternativet.

**Tänk på att det inte hjälper att späda ut
kadmiumfärg med vatten – samma mängd skadlig
tungmetall kommer ändå ut i naturen om du häller
ut det i avloppet.**

MÅLA MILJÖANPASSAT

Genom att välja kadmiumfria konstnärsfärger bidrar du till minskning av giftiga tungmetaller som hamnar i kretsloppet.

Torka noga bort alla färgrester från händerna innan du tvättar dem.

Skölj penslarna i en burk med lösningsmedel om du använt oljefärg eller i en burk med vatten om du använt akvarell- eller akrylfärg.

Om du trots allt väljer att använda färg som innehåller kadmium kan du fortfarande göra skillnad – ta hand om dina färgrester på rätt sätt.

Torka ur penslarna så långt det är möjligt.

Torka ur penslarna på nytt.

Lämna burken med det kadmiumhaltiga sköljvattnet/lösningsmedlet till en återvinningscentral. Där ska du också lämna alla färgrester, torkpapper, rengöringsstrasor etc.

Märk med texten ”Kadmiumhaltigt avfall”.

TIPS!

Om du har sköljt dina penslar i en burk med vatten kan du själv rena det kadmiumhaltiga sköljvattnet. Tillsätt flockningsmedlet bauxit som finns att köpa i välsorterade konstnärsbutiker. Rör långsamt ner 1 matsked pulver per 1 liter vatten och sila sedan sköljvattnet genom ett kaffefilter av papper ner i en annan burk. Kadmiumet fastnar då i filtret vilket gör att du kan hälla ut det filtrerade vattnet i avloppet.

Låt filtret med färgrester stå och torka minst en timme och lämna sedan det till en återvinningscentral, märkt med texten ”Kadmiumhaltigt avfall”.

OBS! Rengör penslar som du använt till annan färg på samma sätt. Även kadmiumfri färg klassas som farligt avfall och får aldrig hamna i avloppet.

LÄMNA FARLIGT AVFALL PÅ EN ÅVC

All färg – så väl kadmiumhaltig som vattenbaserad och kadmiumfri, färgrester, rengöringsstrasor, torkpapper, dukrester och kasserade verk hör till kategorin farligt avfall. Farligt avfall får aldrig hamna i avloppet eller i de vanliga soporna utanska istället lämnas till en återvinningscentral.

Märk det som lämnas med texten ”Kadmiumhaltigt avfall”.

I Ronneby kommun finns 7 återvinningscentraler: Angelskog, Kallinge, Bräkne-Hoby, Backaryd, Johannishus, Hallabro, Eringsboda.

Öppettider på åvc:erna hittar du på www.ronneby.se/miljoteknik

TACK FÖR ATT DU TOG DIG TID ATT LÄRA DIG MER OM KADMIUM

Din insats gör stor skillnad.

Hjälp oss att sprida information om kadmium till dina
konstnärsvänner.

Den här foldern finns även att ladda som pdf på
www.ronneby.se/miljoteknik

Tillsammans kan vi bidra till en bättre miljö!

Broschyr framtagen av Käppalaförbundet och omarbetad av
Ronneby Miljö & Teknik AB

MILJÖTEKNIK

RONNEBY MILJÖ & TEKNIK AB

Ronneby Miljö & Teknik AB 0457-61 88 15

info@miljoteknik.ronneby.se www.ronneby.se/miljoteknik